

УДК 378:373.2.011.3-051:[37.015.31:005.336.2](045)

Петак В. І.
здобувач вищої освіти І курсу ОС «Магістр»,
спеціальність «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Томашевська М. О.
доктор філософії, асистент
кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та
освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто особливості формування професійної компетентності майбутніх вихователів. Проаналізовано суть професійної компетентності педагогів.

***Ключові слова:** професійна компетентність, майбутні вихователі, компетентність, формування.*

The article describes the features of formation of professional competence of future teachers. Refined essence of professional competence of teachers.

***Key words:** professional competence, future educators, competence, forming.*

Важливість ролі педагога в суспільному розвитку обумовлена тим, що сфера освіти є соціальний інститут, через який проходить кожна людина на різних етапах життєдіяльності, починаючи з раннього віку. Саме завдяки освітній діяльності педагога реалізується політика держави в створенні інтелектуального і духовного потенціалу нації, розвиток сучасної науки.

Сучасний етап розвитку професійної освіти визначається переглядом вимог, що висуваються до майбутнього вихователя, і виражається в цілісному розгляді особистісних і професійних якостей, становленні нової компетентної моделі фахівця з урахуванням соціально-економічних та культурно-політичних умов, тенденцій глобалізації, інформатизації, полікультурності. Підготовка професійно компетентного вихователя закладу

дошкільної освіти є одним з актуальних завдань і предметом наукових дискусій і роздумів учених сучасності і минулого.

Теоретичними основами формування професійної компетентності фахівців в процесі їх підготовки у закладі вищої освіти відображені в роботах І. Зимової, І. Зазюна, В. Кременя, Н. Кузьміної, А. Савченко, А. Харківській. Розробці нових підходів до навчання майбутніх педагогів вихователів, моделюванню різних аспектів педагогічної діяльності присвячено праці Є. Аксьонової, Л. Богомолова, О. Овчарука та ін.

Метою статті є визначення особливостей формування професійної компетентності майбутніх вихователів ЗДО.

В даний час професійна освіта все більше орієнтується на спеціалізовану підготовку кадрів, що володіють високим рівнем компетентності. Оскільки компетентність позначає якість, від якого залежать життєві і трудові успіхи фахівця, важливо визначити її лінгвістичне тлумачення. У різних словниках «компетентність» (від лат. *Competens* - належний, здатний) трактується як «авторитетність, повноправності» як загальний оцінний термін, що позначає здатність до діяльності зі знанням справи [1].

У літературних джерелах термін «компетентність» зазвичай використовується при висвітленні питань виховання і навчання підростаючого покоління [1].

Професійна компетентність як вид компетентності, що характеризує особистість в контексті виконання нею професійних обов'язків. Дослідження І. Беха, А. Богущ, В. Бондаря І. Зязюна, Е. Карпова, В. Кузя, Т. Танька і низки інших авторів підтверджують думку про те, що поняття професійної педагогічної компетентності складніше, ніж загальне поняття «професійна компетентність».

Відтак, професійна компетентність вихователя дошкільного навчального закладу характеризує його здатність виконувати професійні завдання діяльності на основі фахових знань і умінь, що інтегруються з розвитком особистісних професійно значущих якостей, серед яких провідними є любов до дітей, що поєднується з вимогливістю, емпатія та комунікативність.

Компетентнісний підхід в закладах вищої педагогічної освіти орієнтується на кінцевий результат освітнього процесу, направляє його на формування у майбутнього вихователя готовності до ефективного використання зовнішніх і внутрішніх ресурсів (інформаційних, людських, матеріальних, особистісних), містить ідеологію інтерпретації змісту освіти, відштовхується від запроєктованого результату [3; с. 136-144].

Формування професійної компетентності вихователів в період їх навчання у ЗВО має певні особливості. Серед них: відношення до навчання; якості засвоєння фахових знань і сформованості професійних умінь від мотивації навчальної діяльності; залежність типу взаємин майбутнього фахівця з суб'єктами професійної діяльності, які склалися у здобувача, з усіма учасниками освітнього процесу у закладі вищої освіти та ін.

Одним з головних критеріїв формування професійної компетентності вихователя закладу дошкільної освіти є результативність роботи, яка проявляється в оволодінні знаннями і навичками, зацікавленості до навчання, творчості, самореалізації [2].

Проблема професійної компетентності є дуже складною, багатоаспектною і від її розробки на теоретичному та практичному рівнях в значній мірі залежить якість підготовки сучасного педагога. Це переконливо доводять дослідження, які проводяться в останнім часом науковцями в галузі дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беленька Г. В. Характеристика поняття «професійна компетентність вихователя дітей дошкільного віку» / Г. В. Беленька // Дошкільна освіта: теоретико-методичні аспекти: [навч.-метод. посібник] / за заг. ред. Н. В. Кудикіної / [укл.: О. В. Коваленко, О. В. Мартинчук]. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – С. 33–61.
2. Беленька Г. В. Особливості формування професійної компетентності у студентів дошкільного фаху в умовах ступеневої освіти / Г. В. Беленька // Наука і сучасність: [зб. наук. праць НПУ ім. М. П. Драгоманова]. – К.: Логос, 2001. – Т. 29. – С. 26–33.
3. Луговий В. І. Компетентності та компетенції: поняттєво-термінологічний дискурс / В. І. Луговий // Вища освіта України. – 2009. – № 3 (додаток 1). Тематичний вип. «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». – К.: Генезис, 2009. – С. 9–14.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>